

ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СУЧАСНОМУ ВНЗ

Варенко Т.К. (Харків)

Інтеграційні процеси у сучасному світі вимагають нового ставлення до викладання іноземних мов. Засвоєння норм та цінностей іншомовної культури не повинно нівелювати специфіку власної, а навпаки – сприяти розвитку ціннісного ставлення до обох культур.

На сучасному етапі пошуку оптимального рішення проблеми підвищення продуктивності вивчення іноземної мови цікавим виявляється його аксіологічна складова – саме цим і пояснюється збільшення уваги науковців до ролі ціннісного компонента в навчальному процесі.

Відомо, що цінності визначають принципи поведінки, переконання, світогляд людини, а іншомовна освіта сприяє розвитку ціннісних категорій особистості. У зв'язку з цим постає питання: як активізувати процес викладання іноземних мов у сучасних вищих навчальних закладах шляхом акцентуації аксіологічної складової, як практично втілити цінності в педагогічній системі освітньо-виховного процесу?

Аби відповісти на ці питання, необхідно визначити, в чому саме полягає ціннісна спрямованість процесу викладання іноземних мов.

Не виникає жодного сумніву в тому, що мову та культуру необхідно вивчати в постійному взаємозв'язку. Тільки при порівнянні мов та культур (рідної та іноземної) можна визначити та засвоїти їх особливості. Подібні відмінності, які залишаються поза увагою студентів, можуть приводити до так званого «культурного шоку».

Зазначимо, що «засобом реалізації завдань змісту виховання є засвоєння індивідом основ культури як сфери духовного життя людей, що сприяє формуванню здібностей особистості самостійно виробляти принципи своєї діяльності, поведінки, спілкування, орієнтуючись на кращі зразки загальнолюдської та національної культури» [1, с.59]. Тому спираючись на те, що людина зазвичай усвідомлює себе тільки в межах власної культури,

перед викладачами іноземних мов постає першочергове завдання забезпечення таких умов, за яких студент може вийти за межі своєї культури, побачити, що існує не тільки менталітет рідного народу, та вийти на зустріч з іншим світоглядом, з іншою системою цінностей.

У контексті саме ціннісного підходу до процесу викладання іноземних мов студент отримує можливість розвивати здатність розуміти, адекватно інтерпретувати будь-яку ситуацію міжкультурного спілкування, ефективно діяти в її межах.

Ціннісна спрямованість викладання саме іноземних мов, без сумніву, є важливою, адже вона змінює акценти при підготовці студентів. Така спрямованість дозволяє розглядати людину іншої національності не лише як представника певної культури, етнічних традицій і настанов, але й як носія особливого духовного світу, що пов'язує його з іншими людьми.

Процес вивчення іноземної мови як профільної дисципліни уможливорює формування ціннісного ставлення до людини, представника іншої культури, що сприяє позитивній та толерантній поведінці особистості під час міжкультурної комунікації.

Урахування аксіологічної складової під час вивчення іноземної мови може бути реалізоване в перегляді змісту навчального матеріалу, у доповненні та збагаченні змісту профільних дисциплін відомостями культурологічного характеру.

Література:

1. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник/ В.І. Лозова, Г.В. Троцько / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і доп. – Х: «ОВС», 2002. – 400 с.